

తీసుకొని యుద్ధానికి వెళ్ళారు. యుద్ధం చేస్తూ అసర్ సమయం అయిపోయింది. ప్రాచీన కాలంలో సూర్యాస్తమయం అవగానే యుద్ధం ఆగిపోయేది. ఆయన సూర్యునితో, 'ఓ అస్తమించే సూర్యుడా! నీకు అస్తమించమని దైవం ఆదేశించాడు. నాకు కూడా ఈ పట్టణాన్ని జయించ మని ఆదేశమివ్వబడింది.' 'ఓ అల్లాహ్! ఈ సూర్యుణ్ణి అస్తమించకుండా విజయం పొందేవరకు ఆపు,' అని ప్రార్థించారు. సూర్యుడు ఆగిపోయాడు. అల్లాహ్ (త) విజయం ప్రసాదించాడు. యుద్ధధనాన్నంతా ఒకచోట ఉంచారు. అగ్ని హరించటానికి వచ్చింది కాని, హరించలేదు. అప్పుడు ఆ ప్రవక్త మీలో ఎవరో దొంగతనం చేసారు. కనుక ప్రతి వర్గానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి వచ్చి నా చేతిపై టైఅత్ చేయండి,' అని ఆదేశించారు. టైఅత్ ప్రారంభమయింది. ఒక వ్యక్తి చేయి ఆయన చేతిని అంటుకొని ఉండిపోయింది. 'మీలో ఎవరో దొంగ ఉన్నారు, దొంగ సొమ్ము బయటకు తీయండి,' అని అన్నారు. అనంతరం దొంగలించబడిన వస్తువు తీయగా అది ఒక బంగారు ఆవు తల బయటపడింది. దాన్ని యుద్ధధనంలో ఉంచడం జరిగింది. ఆకాశం నుండి అగ్ని వచ్చింది. దాన్ని హరించి వెళ్ళిపోయింది. మనకంటే ముందు ఎవ్వరికీ యుద్ధధనం ధర్మసమ్మతం చేయబడలేదు. మన బలహీనత, అసహాయత చూచి అల్లాహ్ (త) యుద్ధ ధనాన్ని మన కోసం ధర్మసమ్మతం చేసాడు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(١١٧٨/٢) (صحيح) [٥٠] - ٤٠٣٤

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: حَدَّثَنِي عُمَرُ قَالَ: لَمَّا كَانَ يَوْمُ خَيْبَرِ أَقْبَلَ نَفَرٌ مِّنْ صَحَابَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالُوا: فَلَا نَ شَهِيدَ وَفَلَا نَ شَهِيدَ حَتَّىٰ مَرُّوا عَلَىٰ رَجُلٍ فَقَالُوا: فَلَا نَ شَهِيدَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "كَلَّا إِنِّي رَأَيْتُهُ فِي النَّارِ فِي بُرْدَةٍ غَلَّهَا أَوْعَاءَةٌ" ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يَا أَبْنَى الْخُطَّابِ إِذْهَبْ فَنَادِ فِي النَّاسِ: أَنَّهُ لَا يَنْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ ثَلَاثًا". قَالَ: فَخَرَجْتُ فَتَدَائْتُ: لَا إِلَهَ إِلَّا لَا يَنْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا الْمُؤْمِنُونَ ثَلَاثًا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

4034. (50) [2/1178-దృఢం]

ఇబ్న 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: 'ఉమర్ (ర) నాతో ఇలా అన్నారు, ' టైబర్ యుద్ధంలో కొందరు అనుచరులు ఒక వ్యక్తి వీరమరణం పొందాడని ప్రవక్త (స)కు

తెలియజేయసాగారు. ఒక వ్యక్తి వీరమరణం పొందిన వారిని గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఒక వ్యక్తి పేరు కూడా ప్రస్తావించాడు. అది విన్న ప్రవక్త (స) ఎంత మాత్రం అతడు వీరమరణం పొందలేదు. నేనతన్ని నరకంలో కాలుతుండగా చూచాను, అతడు యుద్ధధనం నుండి ఒక దుప్పటి దొంగిలించాడు. ప్రవక్త (స) 'ఉమర్ ను, 'ఓ 'ఉమర్! 'స్వర్గంలో కేవలం పరిపూర్ణ విశ్వాసి మాత్రమే ప్రవేశిస్తాడు' అని 3 సార్లు ప్రకటించు," అని అన్నారు. నేను వెళ్ళి 3 సార్లు, 'పరిపూర్ణ విశ్వాసి మాత్రమే స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు,' అని ప్రకటించానని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

=====

٨ - بَابُ الْجَزِيَّةِ

8. రక్షణ రుసుము (జిజీయహ్)

దారుల్ ఇస్లామ్లో అవిశ్వాసుల రక్షణ బాధ్యతలకు ముస్లిమ్ పాలకులు వార్షిక టేక్స్ తీసుకుంటారు. దీన్ని జిజీయహ్ అంటారు. ఇవి రెండు రకాలు: 1. ధనప్రాణం రక్షణ బాధ్యతలు 2. రాబడి పన్ను వసూలుచేయబడు తుంది. అంటే పంటలాబడిలో ముస్లిముల నుండి 'జకాత్ ముస్లి మేతరుల నుండి పన్నుతీసుకోవటం జరుగుతుంది. ఖుర్రాన్లో అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశించాడు, "యూదులు మరియు క్రైస్తవులు పన్ను చెల్లిస్తే వారి ధనప్రాణాలకు రక్షణ లభిస్తుంది. దీన్ని గురించే క్రింది 'హదీసు'లు పేర్కొనబడ్డాయి.

أَفْصَلُ الْأَوَّلِ مُمِدَاتِ

(١١٧٩/٢) (صحيح) [١] - ٤٠٣٥

عَنْ بَجَالَةَ قَالَ: كُنْتُ كَاتِبًا لِحُزْرَاءِ بْنِ مَعَاوِيَةَ عَمِّ الْأَحْنَفِ فَأَتَانَا كِتَابُ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَبْلَ مَوْتِهِ بِسَنَةٍ. فَرَفُّوا بَيْنَ كُلِّ ذِي مَحْرَمٍ مِنَ الْمَجُوسِ وَلَمْ يَكُنْ عُمَرُ أَخَذَ الْجَزِيَّةَ مِنَ الْمَجُوسِ حَتَّىٰ شَهِدَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَذَهَا مِنْ مَجُوسٍ هَجَرَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

وَذَكَرَ حَدِيثُ بُرَيْدَةَ: إِذَا أَمَرَ أَمِيرًا عَلَى حَيْشٍ فِي "بَابِ الْكِتَابِ إِلَى الْكُفَّارِ".

4035. (1) [2/1179-దృఢం]

బజాలహ్ (తాబ'యా) కథనం: నేను అహ్మదాద్ చిన్నాన్న అయిన జజ్ బిన్ ము'అవియహ్ వద్ద గుమస్తాగా ఉండి వాడిని. అతడు మరణించటానికి ఒక

సంవత్సరం ముందు 'ఉమర్ (ర) దగ్గర నుండి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది, "నాస్తికుల్లో, అగ్ని ఆరాధకుల్లో ఎవరైనా నిషిద్ధ స్త్రీలతో వివాహం చేసి ఉంటే వారిని విడదీయమని, ఎందుకంటే ఇస్లామ్ దీన్ని నిషేధించిందని, వారు ముస్లిమయినా, ముస్లిమేతరులైనా సరే అని వ్రాసారు. 'ఉమర్ (ర) నాస్తికుల నుండి పన్ను వసూలు చేసేవారు కారు. చివరికి 'అబ్దుల్-హక్మ్ బిన్ ఔఫ్ ప్రవక్త (స) ముస్లిమేతరుల నుండి పన్ను వసూలు చేసేవారని సాక్ష్యం ఇచ్చారు.⁹⁵ (బు'ఖారీ)

الفصل الثانی رِندِصِ وِیْبَہِاْگِو

(۴۰۳۶ - [۲] (لم تتم دراسته) (۱۱۷۹/۲)

عَنْ مُعَاذٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا وَجَّهَهُ إِلَى الْيَمَنِ أَمَرَهُ أَنْ يَأْخُذَ مِنْ كُلِّ حَالِمٍ يَعْني مُحْتَلِمٍ دِينَارًا أَوْ عَدْلَهُ مِنَ الْمَعَاوِرِ: ثِيَابٌ تَكُونُ بِالْيَمَنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4036. (2) [2/1179-అపరిశోధితం]

ము'అజ్(ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ము'అజ్ను యమన్ పాలకునిగా నియమించి పంపినపుడు యమన్లో ప్రతి యుక్త వయస్సుకు చేరినవ్యక్తి నుండి వార్షిక పన్నుగా, 'ఒక అవ్రిఫ్ లేదా దానికి సమానంగా ము'అఫిరీ వస్త్రం తీసుకో' అని ఆదేశించారు. (అబూ దావూద్)

(۴۰۳۷ - [۳] (لم تتم دراسته) (۱۱۷۹/۲)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَصْلُحُ فِئَتَانِ فِي أَرْضٍ وَاحِدَةٍ وَلَيْسَ عَلَى الْمُسْلِمِ جَزَاءٌ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

4037. (3) [2/1179-అపరిశోధితం]

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రెండు ధర్మాలవారు ఒక దేశంలో సమానంగా

95) వివరణ-4035: ఖుర్ఆన్ లో గ్రంథప్రజల నుండి పన్ను తీసుకోవటం గురించి స్పష్టంగా పేర్కొనడం జరిగింది. కాని నాస్తికులతో పన్ను వసూలు చేయటం గురించి స్పష్టంగా లేదు. 'ఉమర్ (ర) తన పరిపాలనా కాలంలో నాస్తికుల నుండి పన్ను వసూలు చేసేవారు కారు. అప్పుడు 'అబ్దుల్-హక్మ్ ప్రవక్త(స) 'హిజ్రీ ప్రాంతానికి చెందిన అగ్ని ఆరాధకుల నుండి పన్ను వసూలుచేసే వారని తెలిపారు. అప్పుడు 'ఉమర్ (ర) అన్ని ప్రాంతాల్లో ఈ ఆదేశాన్ని జారీ చేసారు. గ్రంథ ప్రజల్లా వీరి నుండి కూడా పన్ను వసూలు చేయసాగారు.

రాజ్యమేలలేదు. ముస్లిములపై పన్ను లేదు.⁹⁶ (అ'హ్మద్, తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

(۴۰۳۸ - [۴] (لم تتم دراسته) (۱۱۷۹/۲)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِدَ بْنَ الْوَلِيدِ إِلَى أَكْبَدِرِ دُؤْمَةَ فَأَخَذُوهُ فَأَتَوْا بِهِ فَحَقَّقَ لَهُ دَمَهُ وَصَالَحَهُ عَلَى الْجَزْيَةِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4038. (4) [2/1179-అపరిశోధితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'ఖాలిద్ బిన్ వలీద్ ను అకీదర్ రూమా వద్దకు వెళ్ళి అతన్ని బంధించి తెమ్మని, ఆదేశించారు. అతన్ని క్షమించి పన్నుపై ఒప్పందం కుదుర్చు కున్నారు.⁹⁷ (అబూ దావూద్)

(۴۰۳۹ - [۵] (لم تتم دراسته) (۱۱۷۹/۲)

وَعَنْ حَرْبِ بْنِ عُيَيْبٍ اللَّهِ عَنْ جَدِّ أَبِي أُمٍّ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّمَا الْعُسُورُ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى وَلَيْسَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ عُسُورٌ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ

4039. (5) [2/1179-అపరిశోధితం]

'హరీబ్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ తన తాతగారితో, అతడు తన తండ్రిగారి ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "1/10 వంతు యూదులు, క్రైస్తవులపై ఉంది. ముస్లిములపై లేదు.⁹⁸ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్)

96) వివరణ-4037: ఒక దేశంలో రెండు ధర్మాలు సరిసమానంగా ఉండలేవు. అంటే ఒక ధర్మం ఆధిక్యత కలిగి ఉంటుంది. మరొకటి అణిగి ఉంటుంది. దారుల్ ఇస్లామ్ లో ఇస్లామ్, దారుల్ కుఫర్ లో కుఫర్.

97) వివరణ-4038: దౌమహ్ అనేది సిరియా దేశంలోని ఒక నగరం. ఇది తబూక్ కు సమీపంగా ఉంది. అకీదర్ అనేది అక్కడి రాజుపేరు. ఇతడు క్రైస్తవుడు. ప్రవక్త (స) పన్ను ద్వారా ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారు. అతన్ని క్షమించేసారు.

98) వివరణ-4039: ఈ 'హదీసు'లో ఉషీర్ అంటే వ్యాపార సామగ్రిలో 10వ వంతు అని అర్థం. అంటే యూదులు, క్రైస్తవుల వ్యాపార సామగ్రి నుండి 10వ వంతు, ముస్లిమ్ పాలకుడు సంక్షేమనిధి కోసం వసూలు చేస్తాడు. అయితే ముస్లిములకు లేదు. అయితే అందులో 'జకాత్ ఉంది. అది నిర్ణీత పరిమాణానికి చేరితే, సంవత్సరం పూర్తిగా గడిచితే.

(۱۸۰/۲) [۶] - ۴۰۴۰

وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّا نَمَرُّ بِقَوْمٍ فَلَا هُمْ يُضَيِّقُونَا وَلَا هُمْ يُؤْتُونَنَا مَا لَنَا عَلَيْهِمْ مِنَ الْحَقِّ وَلَا نَحْنُ نَأْخُذُ مِنْهُمْ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنْ أَبَوْا إِلَّا أَنْ نَأْخُذُوا كُرْهًا فَخُذُوا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

4040. (6) [2/1180-అపరిశోధితం]

'ఉఖ్బీ బిన్ 'అమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ను నేను ఇలా విన్నవించుకున్నాను, "ఓ ప్రవక్తా! ఒక్కోసారి ఎటువంటి వారు ఎదురవుతారంటే, మాకు ఆతిథ్యం ఇవ్వరు, మా హక్కులను నేరవేర్చరు, వారినుండి మేము ఏదైనా వస్తువులను తీసుకో లేము," అని విన్నవించుకున్నాను. అది విని ప్రవక్త(స) "ఒక వేళ వారు సంతోషంగా మీ హక్కులను ఇవ్వకపోతే, మీరు బలవంతంగా మీ హక్కులను తీసుకోండి," అని అన్నాడు.⁹⁹ (తిర్మిజీ)

الفصل الثالث

(۱۸۰/۲) [۷] - ۴۰۴۱

عَنْ أَسْلَمَ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ضَرَبَ الْجُرْيَةَ عَلَى أَهْلِ الذُّهَبِ أَرْبَعَةَ دَنَانِيرَ وَعَلَى أَهْلِ الْوَرِقِ أَرْبَعِينَ رِبْهَمًا مَعَ ذَلِكَ أَرْزَأَ الْمُسْلِمِينَ وَضَيَّافَهُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ. رَوَاهُ مَالِكٌ.

4041. (7) [2/1180-అపరిశోధితం]

అస్లమ్ కథనం: 'ఉమర్ (ర) బంగారం వ్యాపారులపై సంవత్సరానికి 4 అస్త్రఫీలు పన్ను విధించారు. అదేవిధంగా వెండివ్యాపారులపై 40 దీర్హామీలు, దీనితోపాటు 3 రోజులు ముస్లిమ్ తాహ్సీల్దార్ల ఆతిథ్యం విధించారు. (మువత్తా ఇమామ్ మాలిక్)

=====

۹ - بَابُ الصُّلْحِ

9. సంధి ఒప్పందాలు

ఒప్పందం అంటే కలయిక అంటే భేదాభిప్రాయాలు మరియు మనస్ఫర్థలు ఏర్పడినపుడు వివాదం తలెత్తి

99) వివరణ-4040: మేము పన్ను మొదలైన వాటిని తీసుకోవటానికి వారి వద్దకు వెళతాము. వారు మాకు ఆతిథ్యం ఇవ్వరు. సంతోషంగా పన్ను చెల్లించరు, దానధర్మాలు ఇవ్వరు. దానికి ప్రవక్త (స) ఇటువంటి పరిస్థితిలో మీరు మీ హక్కును బలవంతంగా వసూలుచేయగలరు అని అన్నాడు.

నపుడు ఒప్పందం కుదుర్చుటం మానవత్వం మరియు ఎంతో గొప్పతనం. అందరూ దాన్ని మంచి గానే భావిస్తారు. కాని ఇస్లామ్‌లో దానికి చాలా గొప్ప ప్రాధాన్యత ఉంది. ఖుర్రాన్‌లో అల్లాహ్ (త) ఇలా ఆదేశించాడు: "మరియు ఒకవేళ విశ్వాసులలోని రెండు వర్గాల వారు పరస్పరం కలహించుకుంటే, వారిద్దరి మధ్య సంధి చేయించండి. కాని ఒక వేళ, వారిలోని ఒక వర్గంవారు రెండవ వర్గం వారిపై దౌర్జన్యం చేస్తే, దౌర్జన్యం చేసిన వారు, అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వైపునకు మరలే వరకు, వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడండి. తరువాత వారు మరలివస్తే, వారి మధ్య న్యాయంగా సంధి చేయించండి మరియు నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నిష్పక్ష పాతంగా వ్యవహరించే వారిని ప్రేమిస్తాడు. వాస్తవానికి విశ్వాసులు పరస్పరం సహోదరులు, కావున మీ సహోదరుల మధ్య సంధి చేయించండి. మరియు మీరు కరుణించబడాలంటే అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి." (అల్ హుజరాత్, 49:9-10)

ఈ వాక్యంలో ఒకవేళ ముస్లిముల వర్గాలు వివాదానికి దిగినా, పోరాటానికి దిగినా ముస్లిములు వారి వివాదాన్ని పరిష్కరించాలి. ఎందుకంటే వారు అన్నదమ్ములు. సోదర భావం కోరేది ముస్లిములను వివాదాలకు దూరంగా ఉంచడమే. ఒక ముస్లిమ్‌కు బాధ కలిగితే మనకూ బాధ కలుగుతుంది. ముస్లిములందరూ ఒక శరీరం వంటివారు. ఒకవేళ శరీరంలోని ఒక అవయవానికి బాధ కలిగితే శరీర మంతా నొప్పితో అలమటిస్తుంది. అందు వల్లే ఒప్పందం, ఐకమత్యం సోదరభావానికి, సంఘీ భావానికి సరైన మార్గం. ఒకవేళ భార్యభర్తల్లో ఏకాభిప్రాయం లేనప్పుడు సమస్యను పరిష్కరించడం చాలా మంచి పని.

"మరియు ఒకవేళ స్త్రీ తనభర్త, అనాదరణతో ప్రవర్తిస్తాడేమోనని, లేదా విముఖు డవుతాడేమోనని, భయపడితే! వారిద్దరూ తమ మధ్య రాజీచేసుకుంటే! వారిపై ఎలాంటి దోషం లేదు. రాజీపడటం ఎంతో ఉత్తమమైనది. మరియు మానవుల మనస్సులలో పేరాస ఇమిడి వున్నది. మీరు సజ్జనులై, దైవభీతి కలిగి ఉండండి! ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మీ కర్మలన్నింటినీ బాగా ఎరుగును. మరియు మీరు ఎంత